

แบบรายการประกอบคำขอประเมินผลงาน
ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง ความรู้ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรมทัศนสุขภาพและสถานะในช่องปาก
ศึกษาเฉพาะกรณี ข้าราชการครูโรงเรียนวารินชำราบ อุบลราชธานี

ของ

นายจ่านงค์ ประเสริฐสังวาลย์
ตำแหน่งทันตแพทย์ 6 ตำแหน่งเลขที่ 1236
กลุ่มบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย

เพื่อขออนุมัติตัวบุคคลแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งทันตแพทย์ 7 วช. ตำแหน่งเลขที่ 1236
กลุ่มบริการทางการแพทย์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี กรมอนามัย

6. บทนำ

การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมทางทันตสุขภาพจะประกอบด้วยแบบฟอร์มรวบรวมข้อมูล 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบทดสอบที่ใช้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางทันตสุขภาพในกรณี ต่างๆเช่น วิธีการทำความสะอาดช่องปากที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน , ช่วงเวลาส่วนใหญ่ที่ใช้ในการทำความสะอาดฟัน, พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปากเช่นการสูบบุหรี่, วิธีการแปรงฟันที่ใช้บ่อยที่สุด,สื่อที่ให้ความรู้ในการแปรงฟันในแต่ละวัน, ชนิดของยาสีฟัน,แปรงสีฟันและอุปกรณ์เสริมที่ใช้ในการทำความสะอาดช่องปาก,การรับรู้ถึงสภาวะฟันผุและเหงือกอักเสบที่เกิดขึ้นกับตน, แนวทางการแก้ไขอาการในช่องปากต่างๆ,การเลือกใช้สถานพยาบาล ตลอดจนให้สาธิตวิธีการแปรงฟันในชีวิตประจำวันโดยการแสดงท่าทางการแปรงฟันให้ดู เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดระดับความรู้ทางทันตสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้ถึงข้อเสียของแผ่นคราบจุลินทรีย์ที่อยู่ในช่องปาก, สาเหตุของโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบ, อาการที่เกิดขึ้นของโรคฟันผุระยะเริ่มต้นและเมื่อโรคลุกลามลงไปยังชั้นเนื้อฟัน, ลักษณะของแปรงสีฟันที่ดีและลักษณะการแปรงฟันที่ถูกต้อง เป็นต้น

ส่วนที่ 3 เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับสภาวะทันตสุขภาพ ซึ่งจะใช้วัดความเชื่อมั่นของการทำความสะอาดช่องปากโดยการแปรงฟันและการใช้ไหมขัดฟันเพื่อป้องกันโรคช่องปากด้วยตนเอง, ทัศนคติเกี่ยวกับการรักษาทางทันตกรรมเช่น ผลกระทบจากการถอนฟัน,จาก การขูดหินปูน และทัศนคติเกี่ยวกับการใส่ฟันปลอมทดแทนฟันที่สูญเสียไป เป็นต้น

ส่วนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะทันตสุขภาพในช่องปากจะประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะของโรคในช่องปากและความจำเป็นต้องรักษา, สภาวะโรคปริทันต์และความจำเป็นต้องรักษาของชุมชน (CPTIN)และสภาวะความจำเป็นในการใส่ฟันปลอม

7. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ การปฏิบัติเกี่ยวกับทันตสุขภาพและการประเมินภาวะสุขภาพในช่องปากของข้าราชการครู โรงเรียนวารินชำราบ
- 2) เพื่อนำผลที่ได้ไปเสนอแนะและหาแนวทางส่งเสริมสภาวะทันตสุขภาพของข้าราชการครูในโรงเรียนวารินชำราบต่อไป
- 3) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อไป

8.วิธีการดำเนินงาน

1) กำหนดกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาโดยเลือกข้าราชการครูโรงเรียนวารินชำราบซึ่งเป็นโรงเรียนประจำอำเภอ ที่เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษาตอนต้น(ป.1) ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.6) จำนวน 33 คนโดยจะศึกษาความรู้ ทักษะคิด การปฏิบัติเกี่ยวกับทันตสุขภาพจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยยึดเนื้อหาที่เกี่ยวกับ โครงสร้าง หน้าที่ของฟัน โรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบ การบำบัดรักษา การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพช่องปากเท่านั้น และประเมินสภาวะสุขภาพในช่องปากของครูตามแบบสำรวจโดยทันตแพทย์ ซึ่งการสำรวจจะกระทำในวันที่ หน่วยตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ ของศูนย์อนามัยที่ 7 ใต้นัดหมายข้าราชการครูเพื่อทำการตรวจสุขภาพประจำปี โดยลำดับการให้บริการจะเป็นดังต่อไปนี้

-ลงทะเบียน (ขณะที่รอคิวจะได้รับแบบสอบถามทางทันตสุขภาพ)

-สแกนลายนิ้วมือเพื่อตรวจสอบสิทธิบัตร

-เจาะเลือดเพื่อตรวจค่าสารเคมีในกระแสเลือด

-ส่งแบบสอบถาม,ตรวจฟันใช้เก้าอี้สนาม และลงบันทึกสุขภาพช่องปาก พร้อมให้แสดงท่าทางการแปรง

ฟัน

2)การจัดทำแบบสอบถามและแบบตรวจช่องปากเพื่อรวบรวมข้อมูล

3)การตรวจจะใช้แสงไฟจากไฟฉายและใช้ชุดตรวจประกอบ ซึ่งประกอบด้วย Explorer, Mouth mirror และ

Periodontal Probe

4) ทำการแจกแบบสอบถามขณะครู รอคิวเพื่อลงทะเบียนเข้ารับการตรวจสุขภาพร่างกาย เมื่อครูมายังจุดทันตกรรมก็จะทำการตรวจสภาวะในช่องปากและลงบันทึกข้อมูล

5) ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสอบถาม ป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง

6)วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรม SPSS for window, version 11.5

7)สรุปผลการสำรวจและเสนอแนะ

8)เผยแพร่ข้อมูลให้แก่ข้าราชการครูโรงเรียนวารินชำราบและเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

9. ผลการดำเนินงาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลร้อยละของข้าราชการครูแยกเป็นเพศหญิงและเพศชาย และแสดงอายุเฉลี่ย

ร้อยละ ของ ข้าราชการครูชาย	ร้อยละของ ข้าราชการครูหญิง	อายุ (ปี)		
		ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย
27.3	72.7	37	56	50.42

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าข้าราชการครูโรงเรียนวารินชำราบจะเป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 73 และมีอายุเฉลี่ย ประมาณ 51 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใหญ่ที่มีโอกาสเกิดโรคปริทันต์อักเสบและการสูญเสียฟัน

ตอนที่ 2 สภาวะฟันผุและความจำเป็นต้องรักษา

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยของฟันผุ ถอน อุด ของฟันแท้ ซี/คน DMFT

ผุ (D)	ถอน(M)	อุด (F)	ผุถอนอุด (DMF)
0.72	2.03	2.18	4.94

จากตารางพบว่าข้าราชการครูมีค่าเฉลี่ยฟันผุ ประมาณ 1 ซี่ต่อคน มีประสบการณ์การสูญเสียฟัน และการอุดฟัน ประมาณ 2 ซี่ต่อคน เมื่อพิจารณาภาวะผุอุดถอน แล้วจะมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง ที่ประมาณ 5 ซี่ต่อคน

ตารางที่ 3 แสดงความจำเป็นด้านการรักษา เฉลี่ย ซี/คน

ไม่ต้องรักษา	อุด 1 ด้าน	อุด 2 ด้านขึ้นไป	ครอบฟัน	รักษาคคลองรากฟัน	ถอนฟันเพราะฟันผุ	ถอนฟันเพราะปริทันต์
25.00	0.30	0.15	0.12	0.09	0.12	0.36

จากตารางจะพบว่าความต้องการในการรักษาทางทันตกรรมของข้าราชการครูอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ โดยมีความต้องการอุดฟัน 1 ด้านเฉลี่ย 0.30 ซี่ต่อคน, อุดฟัน 2 ด้านขึ้นไป 0.15 ซี่ต่อคน, ครอบฟัน 0.12 ซี่ต่อคน, รักษาคลองรากฟัน 0.09 ซี่ต่อคน, ถอนฟันเนื่องจากฟันผุ 0.12 ซี่ต่อคน, และถอนฟันเพราะเป็นโรคปริทันต์อักเสบ 0.36 ซี่ต่อคน

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละจำแนกตามสภาวะของโรคปริทันต์

ปกติ	มีหินปูน	เลือดออก	เหงือกอักเสบ	ปริทันต์อักเสบ
48.00	69.70	63.00	63.00	6.10

จากตารางจะพบว่าข้าราชการครูมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะปริทันต์ค่อนข้างสูง โดยมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลโดยการขูดหินปูนและแก้ไขภาวะเหงือกอักเสบอยู่ที่ร้อยละ 69.7 และ 63.0 ตามลำดับ นอกจากนี้ประมาณร้อยละ 6.0 มีปัญหาโรคปริทันต์อักเสบค่อนข้างรุนแรง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยเป็น sextant ต่อคน ของ โรคปริทันต์จำแนกตามสภาวะของโรค

ปกติ	มีหินปูน	เลือดออก	เหงือกอักเสบ	ปริทันต์อักเสบ
2.48	3.52	3.15	3.15	0.36

จากตารางจะพบค่าเฉลี่ยของการมีสภาวะปริทันต์ปกติ มีประมาณครึ่งปาก คือ ประมาณ 3 ส่วนจากทั้งหมด 6 ส่วน และพบว่ามีปัญหาทางปริทันต์ค่อนข้างมาก คือมีหินปูนโดยเฉลี่ย 3 ส่วนต่อคน,เหงือกอักเสบเฉลี่ย 3 ส่วนต่อคน นอกจากนี้ยังมีโรคปริทันต์อักเสบ ประมาณ 0.4 ส่วนต่อคน จากทั้งหมด 6 ส่วน

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของผู้ที่ใส่ฟันปลอมในปัจจุบัน

ใส่ฟันปลอม ขากรรไกรบน	ใส่ฟันปลอมขากรรไกรล่าง
12.12	9.09

จากตารางพบว่าข้าราชการครุมีการใส่ฟันปลอมอยู่ในปริมาณปานกลาง คือใส่ฟันปลอมแบบถอดได้ใน ขากรรไกรบนประมาณร้อยละ 12 ขากรรไกรล่างประมาณร้อยละ 9 โดยภาพรวมแล้วข้าราชการครุมีประสบการณ์ การใส่ฟันปลอมทั้งขากรรไกรบนหรือขากรรไกรล่าง ประมาณร้อยละ 21

ตารางที่ 7 แสดงร้อยละของผู้ที่จำเป็นต้องใส่ฟันปลอม

ขากรรไกรบน	ขากรรไกรล่าง
15.15	30.30

พบว่าข้าราชการครุมีความจำเป็นต้องใส่ฟันปลอมทดแทนฟันธรรมชาติที่สูญเสียไปในขากรรไกรบน ประมาณร้อยละ 15 ในขากรรไกรล่างประมาณร้อยละ 30 โดยภาพรวมแล้วมีความจำเป็นต้องใส่ฟันปลอมทั้ง ขากรรไกรบนหรือขากรรไกรล่าง ประมาณร้อยละ 45

ตารางที่ 8 แสดงร้อยละของการแปรงฟันที่ถูกต้องวิธี แบบ Modified Bass Technic

แปรงถูกต้องวิธี	แปรงไม่ถูกต้องวิธี
15.15	84.85

เมื่อให้ข้าราชการครุสาธิตวิธีการแปรงฟันที่ปฏิบัติในกิจวัตรประจำวันแล้วพบว่า ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 85 ยังแปรงฟันไม่ถูกต้องวิธี โดยส่วนใหญ่จะแปรงฟันแบบถู ไปมาในแนวนอน หรือ ปัดขึ้นลงในแนวดิ่งเท่านั้น

ตารางที่ 9 ร้อยละของผู้มีฟันถาวรที่อยู่ในสภาพใช้งานได้

มีฟัน 28 ซี่ขึ้นไป	มีฟัน 20 ซี่ขึ้นไป	ไม่มีฟัน
54.54	93.94	0

ข้าราชการครูมีฟันที่ยังใช้งานได้ดีตามเกณฑ์คือ ต้องมีอย่างน้อย 20 ซี่ขึ้นไป มีจำนวนก่อนข้างมากคือ ประมาณร้อยละ 94 แต่จากประสบการณ์การสูญเสียฟันแท้ไป ทำให้จำนวนผู้ที่มีฟันแท้เหลือใช้งานอย่างน้อย 28 ซี่ขึ้นไป มีประมาณร้อยละ 55

ตอนที่ 3 ข้อมูล พฤติกรรมทันตสุขภาพ

ตารางที่ 10 ร้อยละของครูและวิธีการทำความสะอาดช่องปาก

โดยการแปรงฟัน	ใช้น้ำยาบ้วนปากหรือขัดฟันด้วยเกลือหรือถ่าน	ไม่ได้ทำความสะอาดฟันเลย	ไม่มีฟันในช่องปาก
97	3	0	0

โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 97 พบว่าข้าราชการครูใช้วิธีการแปรงฟันเป็นวิธีการหลักในการทำความสะอาดช่องปาก มีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่ใช้วิธีการอื่นเช่น การบ้วนปากเพียงอย่างเดียวหรือการขัดฟันด้วยผงถ่านหรือเกลือเพียงอย่างเดียวทำความสะอาดฟันเป็นกิจวัตร

ตารางที่ 11 แสดงร้อยละของครูจำแนกตามช่วงเวลาที่ทำความสะอาดฟัน

ก่อนนอนและก่อนอาหารเช้า	ทุกครั้งหลังอาหาร	อื่นๆ เช่นเวลาเข้าอย่างเดียว
75.8	18.2	6.1

ประมาณร้อยละ 76 มีการแปรงฟันเพียงช่วงเวลาก่อนนอนและก่อนอาหารเช้า มีเพียง ประมาณร้อยละ 18 เท่านั้นที่มีการแปรงฟันทุกครั้งหลังอาหาร และพบว่าประมาณร้อยละ 6 ทำความสะอาดฟันเพียงวันละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 12 ร้อยละของครูจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ยังสูบบุหรี่อยู่	เคยสูบ แต่เลิกแล้ว	ไม่เคยสูบบุหรี่
6.1	12.1	81.8

ข้าราชการครูส่วนใหญ่จะไม่เคยสูบบุหรี่ มีเพียงร้อยละ 6 เท่านั้นที่ยังสูบบุหรี่อยู่และประมาณร้อยละ 12 ที่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้แล้ว

ตารางที่ 13 ร้อยละของครูแยกตามวิธีการแปรงฟัน

ถูไปมาตามขวาง	เอียงทำมุมกับคอฟัน ถูไปมาแล้วขยับปิด	หมุน วน เป็นวงกลม	แปรงแบบอื่นๆ
36.4	57.6	3.0	3.0

พบว่าประมาณครึ่งหนึ่งจะตอบคำถามเรื่องวิธีการแปร่งฟันแบบ Modified Bass Technique และประมาณร้อยละ 36 จะใช้วิธีการแปร่งฟันแบบถูไปมาตามแนวนอน และประมาณร้อยละ 3 ใช้วิธีการแปร่งฟันแบบหมุนวนรอบๆตัวฟัน

ตารางที่ 14 ร้อยละของครูจำแนกตามสื่อที่รับรู้เรื่องวิธีการแปร่งฟัน

สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารบันเทิง ต่างๆ	อินเทอร์เน็ต	ตำราเรียนหรือ วารสารทาง การแพทย์	บุคลากรทาง การแพทย์	อื่นๆ
45.5	0	12.1	30.3	12.1

พบว่าส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 46 จะรับรู้ถึงวิธีการแปร่งฟันที่ปฏิบัติในกิจวัตรประจำวันจากสื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และวารสารบันเทิงต่างๆ, ประมาณร้อยละ 12 ค้นคว้าจากตำราเรียนหรือวารสารการแพทย์, ประมาณร้อยละ 30 ได้รับการแนะนำจากบุคลากรทางการแพทย์และไม่มีใครค้นคว้าวิธีการแปร่งฟันจากทางอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 15 ร้อยละของครูจำแนกตามชนิดของยาสีฟันที่ใช้

ชนิดครีมผสมฟลูออไรด์	ชนิดครีมไม่ผสม ฟลูออไรด์	ชนิดผง	ไม่ได้ใช้ยาสีฟัน
97.0	3.0	0	0

พบว่าประมาณร้อยละ 97 ใช้ยาสีฟันชนิดครีมที่ผสมฟลูออไรด์ และมีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่ใช้ยาสีฟันที่ไม่มีฟลูออไรด์เป็นส่วนผสม

ตารางที่ 16 ร้อยละของครูจำแนกตามลักษณะของขนแปรงที่ใช้

ขนแปรงแข็ง	ขนแปรงอ่อน	ขนแปรงไม่แข็งหรืออ่อนเกินไป
3.0	24.2	72.7

โดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 73 จะเลือกใช้แปรงสีฟันที่มีขนแปรงไม่แข็งหรืออ่อนเกินไป, ประมาณร้อยละ 24 จะใช้แปรงสีฟันชนิดขนอ่อน และมีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่นิยมใช้แปรงสีฟันที่มีขนแข็ง

ตารางที่ 17 ร้อยละของครูจำแนกตามชนิดของอุปกรณ์เสริมในการทำความสะอาดช่องปาก

ไหมขัดฟัน	น้ำยาบ้วนปาก	ไม้จิ้มฟัน	ไม่ได้ใช้อุปกรณ์อื่น เพิ่ม	อื่นๆ
36.4	21.2	36.4	6.1	0

อุปกรณ์เสริมในการทำความสะอาดช่องปากที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้ จะเป็นไหมขัดฟันและไม้จิ้มฟันในสัดส่วนที่เท่ากัน คือประมาณร้อยละ 36 ,ประมาณร้อยละ 21 ใช้น้ำยาบ้วนปากร่วมกับการแปรงฟัน และมีเพียงประมาณร้อยละ 6 ใช้แปรงสีฟันเป็นอุปกรณ์ทำความสะอาดฟันเพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 18 ร้อยละของครุภัณฑ์ตามการรับรู้ถึงสภาวะโรคในช่องปาก

ฟันผุ	เหงือกอักเสบ	มีฟันผุและเหงือกอักเสบ	ไม่มีโรคในช่องปาก	ไม่ทราบ
39.4	12.1	21.2	18.2	9.1

กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 40 รับรู้ถึงการเกิดโรคในช่องปากซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตรวจสภาพช่องปากด้วยตนเอง, ประมาณร้อยละ 12 รับรู้ถึงการเกิดโรคเหงือกอักเสบ,ประมาณร้อยละ 21 รับรู้ถึงการเกิดทั้งโรคเหงือกอักเสบและโรคฟันผุในช่องปากของตนเอง มีเพียงร้อยละ 9 ที่ไม่สามารถรับรู้ถึงการเกิดของรอยโรค

ตารางที่ 19 ร้อยละของครุภัณฑ์ตามวิธีการปฏิบัติตนเมื่อมีอาการของโรคในช่องปาก

ซื้อยามากินเอง	รอให้หายเอง	ไปพบทันตแพทย์	อื่นๆ
12.1	12.1	72.7	3.0

เมื่อเกิดอาการของโรคเหงือกและฟันขึ้น ส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 73 ไปพบทันตแพทย์เพื่อรับการบำบัดรักษา, ประมาณร้อยละ 12 ซื้อยามากินเองและปล่อยให้หายเองในสัดส่วนจำนวนเท่าๆกัน

ตารางที่ 20 ร้อยละของครุภัณฑ์ตามประเภทของสถานบริการทันตกรรมที่เลือกใช้บริการ

โรงพยาบาลของรัฐ	คลินิกทันตกรรมเอกชน	โรงพยาบาลเอกชน	อื่นๆ
66.7	33.3	0.0	0.0

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 67 เลือกสถานบริการที่เป็นคลินิกทันตกรรมสังกัดโรงพยาบาลของรัฐ และประมาณร้อยละ 33 เลือกใช้บริการที่คลินิกทันตกรรมเอกชน

ตารางที่ 21 ร้อยละของครุภัณฑ์ตามเหตุผลที่เลือกใช้ประเภทของสถานบริการทันตกรรม

คำรักษาไม่แพงหรือใช้สวัสดิการได้	การบริการที่ดี	ชื่อเสียงของสถานบริการ มีทันตแพทย์เฉพาะทาง	สถานที่ใกล้บ้านหรือใกล้ที่ทำงาน	อื่นๆ
51.5	21.2	3.0	24.2	0.0

การศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลที่เลือกใช้สถานบริการเพื่อการรักษาทางทันตกรรมแต่ละแห่ง พบว่าประมาณร้อยละ 52 ที่คำนึงถึงคำรักษาพยาบาลหรือความสามารถเลือกใช้สวัสดิการเบิกจ่ายตรงได้,ประมาณร้อยละ 21 เลือกสถาน

บริการที่มีการบริการที่ดี, ประมาณร้อยละ 24 เลือกสถานบริการที่อยู่ใกล้บ้านหรือใกล้ที่ทำงาน มีเพียงร้อยละ 3 ที่เลือกสถานบริการโดยพิจารณาที่ชื่อเสียงและทีมบุคลากรเฉพาะทางหลายๆด้าน

ตอนที่ 4 ความรู้ทางทันตสุขภาพ

พบว่าครุมีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ ได้คะแนนเฉลี่ย 3.9 คะแนนจากคะแนนเต็ม 8 คะแนนโดยพิจารณาในประเด็นต่างๆดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ร้อยละของครุที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง จากคะแนนเต็ม 8 คะแนน

คำถามเรื่อง	ร้อยละ
1.ผลเสียที่สำคัญที่สุดของคราบจุลินทรีย์ที่เกาะติดที่ผิวฟัน	60.6
2.สาเหตุหลักของการเกิดโรคฟันผุ	57.6
3.ลักษณะของโรคฟันผุระยะเริ่มต้น	30.3
4.อาการของโรคฟันผุที่ลุกลามลงไปยังชั้นเนื้อฟัน	27.3
5.สาเหตุหลักของโรคเหงือกอักเสบ	27.3
6.ลักษณะของแปรงสีฟันที่ดี	51.5
7.ช่วงเวลาของการแปรงฟันที่ดีที่สุดเพื่อป้องกันฟันผุ	63.6
8.วิธีการแปรงฟันที่ถูกต้อง	24.2

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่าระดับความรู้ทางทันตสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยประมาณร้อยละ 61 ทราบถึงผลเสียที่สำคัญที่สุดของการเกิดแผ่นคราบจุลินทรีย์ในช่องปากซึ่งจะทำให้เกิดโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบ, ประมาณร้อยละ 58 ทราบถึงสาเหตุหลักของการเกิดโรคฟันผุซึ่งเกิดจากกรดจากจุลินทรีย์ในช่องปาก, ประมาณร้อยละ 30 ทราบถึงลักษณะการผุในระยะเริ่มต้นซึ่งเคลือบฟันจะถูกทำลายและอาจเห็นเป็นจุดดำ, ประมาณร้อยละ 27 ทราบถึงอาการของโรคฟันผุเมื่อลุกลามลงไปยังชั้นเนื้อฟันซึ่งจะทำให้เกิดอาการเสียวฟันขึ้นตามมา, ประมาณร้อยละ 27 ทราบถึงสาเหตุหลักของการเกิดโรคเหงือกอักเสบซึ่งเกิดจากพิษของเชื้อโรคบนคราบฟัน, ประมาณร้อยละ 52 ทราบถึงลักษณะการเลือกใช้แปรงสีฟันที่ดี ที่มีขนแปรงหน้าตัดเรียบ ไม่แข็งเกินไป และมีด้ามตรงเพื่อให้จับได้ถนัดมือ, ประมาณร้อยละ 64 ทราบถึงช่วงเวลาที่ดีในการแปรงฟันเพื่อป้องกันฟันผุให้ได้ผลโดยจะแนะนำให้แปรงทุกครั้งหลังอาหารและก่อนนอน และประมาณร้อยละ 24 ทราบถึงวิธีการแปรงฟันที่ถูกต้องโดยการวางขนแปรงทำมุมกับคอฟัน ฎไปมา แล้วขยับปิด (Modified Bass Technique)

ตอนที่ 5 ทักษะการทางด้านทันตสุขภาพ

พบว่าครุมีทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี คือ ได้คะแนนเฉลี่ย 7.2 คะแนนจากคะแนนเต็ม 11 คะแนนโดยพิจารณาในประเด็นต่างๆดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 23 ร้อยละของครูที่ตอบคำถามแสดงทัศนคติด้านทันตสุขภาพ ได้ถูกต้อง

คำถามเรื่อง	ร้อยละ
1.การแปรงฟันเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผลดี ในการป้องกันฟันผุ	97.0
2.การถอนฟันไม่ได้ทำให้ประสาทเสียว	48.5
3.โรคในช่องปาก(ฟันผุ เหงือกอักเสบ) อาจลุกลามทำให้เกิดโรคอื่นๆแก่ร่างกายได้	84.8
4.การแปรงฟันเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำความสะอาดฟันได้ ทุกซอกทุกมุม	87.9
5.การป้องกัน โรคในช่องปาก ไม่ได้เป็นหน้าที่ของทันตบุคลากรเท่านั้น	93.9
6.การแปรงฟันและใช้ไหมขัดอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอ จะช่วยลดความจำเป็นในการขูดหินปูน	63.6
7.ถ้าไม่ได้ใส่ฟันปลอม จะส่งผลกระทบต่อฟันข้างเคียงที่เหลืออยู่	66.7
8.ฟันปลอมไม่ได้ ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับฟันแท้ตามธรรมชาติ	72.7
9.การขูดหินปูนบ่อยทุกปี จะไม่ทำให้ผิวฟันบางลง	39.4
10.การใช้แปรงขนแข็ง แปรงฟันแรงๆ เพื่อให้ฟันสะอาด จะส่งผลเสีย	75.8
11.หลังแปรงฟันก่อนนอนแล้ว จำเป็นต้องแปรงฟันอีก เมื่อทาน นม ก่อนนอน	81.8

จากข้อมูลทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับทันตสุขภาพ ทำให้ได้ข้อมูลที่แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 97 เชื่อว่าการแปรงฟันเป็นวิธีการที่ดี ในการป้องกัน โรคฟันผุ , ประมาณร้อยละ 49 เชื่อว่าการถอนฟันไม่ได้ทำให้ประสาทเสียว, ประมาณร้อยละ 85 เชื่อว่าโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบ อาจมีผลลุกลามทำให้เกิดโรคอื่นๆแก่ร่างกายได้, ประมาณร้อยละ 89 เชื่อว่าการแปรงฟันอย่างเดียวไม่สามารถแปรงฟันได้สะอาด ทุกซอกทุกมุม จำเป็นต้องใช้ อุปกรณ์อื่นๆเสริม, ประมาณร้อยละ 94 เชื่อว่าการป้องกัน โรคในช่องปากไม่ได้เป็นเพียงหน้าที่ของทันตบุคลากรเท่านั้น แต่ตนเองสามารถป้องกันได้ด้วยการดูแลความสะอาดช่องปาก, ประมาณร้อยละ 64 เชื่อว่าการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟันอย่างสม่ำเสมอจะช่วยลดการสะสมของคราบหินปูน และลดความจำเป็นในการขูดหินปูนลง, ประมาณร้อยละ 67 เชื่อว่าการไม่ใส่ฟันปลอมจะมีผลให้เกิดผลกระทบต่อฟันข้างเคียง, ประมาณร้อยละ 73 เชื่อว่าฟันธรรมชาติดีที่สุด ฟันปลอมไม่สามารถทำหน้าที่หรือมีลักษณะเทียบเคียงกับฟันธรรมชาติได้, ประมาณร้อยละ 39 เชื่อว่าการขูดหินปูนบ่อยๆไม่ได้ทำให้ผิวฟันบางลงแต่อย่างไร, ประมาณร้อยละ 76 เชื่อว่าการใช้แปรงสีฟันชนิดที่มีขนแข็ง และการแปรงฟันแรงๆเพื่อให้ฟันสะอาดจะมีผลเสียตามมาและ ประมาณร้อยละ 82 เชื่อว่าถึงแม้จะแปรงฟันก่อนนอนแล้ว ก็ควรจะแปรงฟันซ้ำอีกหากมีการดื่มนมก่อนนอน

ตารางที่ 24 ร้อยละของครูที่ตอบคำถามแสดงทัศนคติด้านทันตสุขภาพได้ไม่ถูกต้อง

คำถามเรื่อง	ร้อยละ
1.การแปรงฟันเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผลดี ในการป้องกันฟันผุ	0.0
2.การถอนฟันทำให้ประสาทเสียหายหรือไม่	24.2
3.โรคในช่องปาก(ฟันผุ เหงือกอักเสบ) อาจลุกลามทำให้เกิดโรคอื่นๆแก่ร่างกายได้	6.1
4.การแปรงฟันเพียงอย่างเดียว ก็สามารถทำความสะอาดฟันได้ ทุกซอกทุกมุม	12.1
5.การป้องกัน โรคในช่องปาก เป็นหน้าที่ของทันตบุคลากรเท่านั้น	6.1
6.การแปรงฟันและใช้ไหมขัดอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอ จะช่วยลดความจำเป็นในการขูดหินปูน	18.2
7.ถึงแม้จะไม่ได้ใส่ฟันปลอม ก็ไม่มีผลกระทบต่อฟันข้างเคียงที่เหลืออยู่	15.2
8.ฟันปลอมดีกว่าหรือเทียบเท่ากับฟันแท้ตามธรรมชาติ	9.1
9.การขูดหินปูนบ่อยทุกปี จะทำให้ผิวฟันบางลง	30.3
10.การใช้แปรงขนแข็ง แปรงฟันแรงๆ เพื่อให้ฟันสะอาดจะไม่มีผลเสียแต่อย่างใด	3.0
11.หลังแปรงฟันก่อนนอนแล้ว ไม่จำเป็นต้องแปรงฟันอีก แม้จะทาน นม ก่อนนอน	3.0

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า มีประชากรครูจำนวนค่อนข้างมากที่ยังมีทัศนคติทางทันตกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น ประมาณร้อยละ 30 คิดว่าการขูดหินปูนบ่อยทุกปีจะทำให้ผิวเคลือบฟันบางลง ประมาณร้อยละ 24 เชื่อว่าการถอนฟัน จะมีผลเสียต่อระบบประสาท ประมาณร้อยละ 18 คิดว่าถึงแม้จะแปรงฟันได้สะอาดและใช้ไหมขัดฟันอย่างสม่ำเสมอ ก็จะไม่ช่วยลดความจำเป็นในการขูดหินปูน ประมาณร้อยละ 15 คิดว่าถึงแม้ไม่ได้ใส่ฟันปลอมทดแทนฟันที่สูญเสียไป ก็จะไม่มีผลกระทบต่อฟันข้างเคียงที่เหลืออยู่ ประมาณร้อยละ 12 คิดว่าเพียงแต่การแปรงฟันอย่างเดียวก็สามารถทำความสะอาดฟันได้ทุกซอกทุกมุม และประมาณร้อยละ 9 คิดว่าฟันปลอมมีคุณสมบัติที่ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับฟันธรรมชาติ

ตารางที่ 25 ร้อยละของครูที่แสดงความไม่แน่ใจหรือไม่ทราบในการตอบคำถามแสดงทัศนคติด้านทันตสุขภาพ

คำถามเรื่อง	ร้อยละ
1.การแปรงฟันเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผลดี ในการป้องกันฟันผุ	3.0
2.การถอนฟันทำให้ประสาทเสียหายหรือไม่	27.3
3.โรคในช่องปาก(ฟันผุ เหงือกอักเสบ) อาจลุกลามทำให้เกิดโรคอื่นๆแก่ร่างกายได้	9.1
4.การแปรงฟันเพียงอย่างเดียว ก็สามารถทำความสะอาดฟันได้ ทุกซอกทุกมุม	0.0
5.การป้องกัน โรคในช่องปาก เป็นหน้าที่ของทันตบุคลากรเท่านั้น	0.0
6.การแปรงฟันและใช้ไหมขัดอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอ จะช่วยลดความจำเป็นในการขูดหินปูน	18.2
7.ถึงแม้จะไม่ได้ใส่ฟันปลอม ก็ไม่มีผลกระทบต่อฟันข้างเคียงที่เหลืออยู่	18.2
8.ฟันปลอมดีกว่าหรือเทียบเท่ากับฟันแท้ตามธรรมชาติ	18.2
9.การขูดหินปูนบ่อยทุกปี จะทำให้ผิวฟันบางลง	30.3
10.การใช้แปรงขนแข็ง แปรงฟันแรงๆ เพื่อให้ฟันสะอาดจะไม่มีผลเสียแต่อย่างใด	21.2
11.หลังแปรงฟันก่อนนอนแล้ว ไม่จำเป็นต้องแปรงฟันอีก แม้จะทาน นม ก่อนนอน	15.0

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า มีครูจำนวนประมาณร้อยละ 3 ที่ไม่แน่ใจว่าการแปรงฟันจะช่วยป้องกันฟันผุได้ ประมาณร้อยละ 27 ยังสงสัยว่าการถอนฟันจะส่งผลให้เกิดประสาทเสียหายตามคำบอกเล่าหรือไม่ซึ่งประเด็นนี้ทันตบุคลากรควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลที่ถูกต้องต่อไป ประมาณร้อยละ 9 ไม่แน่ใจว่าโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบจะมีผลต่อสุขภาพร่างกายโดยรวมหรือไม่ ประมาณร้อยละ 18 ไม่แน่ใจว่าการแปรงฟันและการใช้ไหมขัดฟันอย่างสม่ำเสมอจะช่วยลดความจำเป็นในการขูดหินปูน, การไม่ได้ใส่ฟันปลอมทดแทนฟันที่สูญเสียไปจะมีผลกระทบต่อฟันข้างเคียงหรือไม่และไม่แน่ใจว่าฟันปลอมจะดีกว่าหรือเทียบเท่าฟันธรรมชาติหรือไม่ มีครูจำนวนค่อนข้างมากประมาณร้อยละ 30 ไม่แน่ใจว่าการขูดหินปูนไม่ได้ทำให้ผิวฟันบางลงแต่อย่างไร ประมาณร้อยละ 21 ไม่แน่ใจว่าการใช้แปรงสีฟันขนแข็ง แปรงแรงๆจะมีผลเสียหรือไม่ และประมาณร้อยละ 15 ไม่แน่ใจว่าต้องแปรงฟันทุกครั้งหลังการรับประทานอาหาร

10. สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมทางทันตสุขภาพและการตรวจสภาวะในช่องปากของข้าราชการครูในครั้งนี้ สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากดัชนี ฟันผุ ถอน อุด จะมีค่าค่อนข้างสูงคือเฉลี่ยประมาณ 5 ซึ่งต่อคนที่สอดคล้องกับลักษณะของดัชนีนี้ ที่เป็นการวัดประสิทธิผลการเป็น โรค ตั้งแต่ตลอดช่วงอายุที่ผ่านมา จึงเป็นดัชนีสะสม (cumulative index) ซึ่งค่านี้ จะเพิ่มขึ้นตามอายุเฉลี่ยของข้าราชการครูที่สูงคือ 50 ปี

2. ความจำเป็นในการรักษามีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับดัชนีโรคฟันผุที่ยังไม่ได้รับการรักษา(D) มีค่าร้อยละ 0.72 ซึ่งต่อคน เมื่อพิจารณาการได้รับบริการทันตกรรมจากดัชนีฟันที่ถูกถอน (M) 2.03 ซึ่งต่อคน และดัชนี ฟันที่ได้รับการอุด (F) 2.18 ซึ่งต่อคนมีค่ามากกว่า อาจสัมพันธ์กับการเข้าถึงบริการ เนื่องจากข้าราชการครูทำงานอยู่ในเขตเมืองและอยู่ใกล้สถานบริการทันตกรรมหลายแห่ง

3. จากสภาวะของโรคปริทันต์ พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการมีหินปูนสะสมและมีเหงือกอักเสบ ประมาณ 3 ส่วนจากทั้งหมด 6 ส่วน ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำความสะอาดฟัน

4. ครูประมาณร้อยละ 12 ใส่ฟันปลอมทดแทนฟันที่สูญเสียไปแล้ว แต่พบว่าประมาณร้อยละ 30 ยังมีความจำเป็นต้องใส่ฟันปลอม ซึ่งอาจจะเกิดจากครูยังไม่ทราบว่าสามารถใช้สวัสดิการเบิกจ่ายตรงเพื่อรับบริการทำฟันปลอมได้

5. ครูส่วนใหญ่จะทำความสะอาดฟันโดยใช้วิธีการแปรงฟันเป็นหลักและจะแปรงฟันในช่วงก่อนนอนและในตอนเช้า มีประมาณร้อยละ 18 เท่านั้นที่แปรงฟันทุกครั้งหลังอาหาร ซึ่งควรมีการแนะนำครูเพื่อให้เกิดพฤติกรรมการแปรงฟันทุกครั้งหลังอาหารขึ้น

6. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ในประชากรครูจะมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับประชากรครูส่วนใหญ่ที่ศึกษาในครั้งนี้จะเป็นเพศหญิง คือ ประมาณร้อยละ 73

7. แหล่งของสื่อที่ครูรับรู้ถึงวิธีการแปรงฟันมากที่สุดคือ สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์หรือวารสาร บันทึกลงต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นประสิทธิผลการรับรู้ตั้งแต่อดีต ทำให้ไม่มีใครเลือกตอบ สื่อทางอินเทอร์เน็ตซึ่งมีบทบาทมากในปัจจุบัน

8. ครูมีความรู้เรื่องประโยชน์ของฟลูออไรด์ค่อนข้างดีและส่วนใหญ่จะเลือกใช้ยาสีฟันชนิดครีมที่มีฟลูออไรด์เป็นส่วนผสม ซึ่งในปัจจุบันเป็นผลิตภัณฑ์ที่หาซื้อง่ายและราคาไม่แพง

9. ครูส่วนใหญ่จะเลือกใช้แปรงสีฟันชนิดที่มีขนแปรงไม่แข็งหรืออ่อนไป แต่จากการสังเกตจะพบว่าส่วนใหญ่มีการถือของเคลือบฟันบริเวณคอฟัน ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการแปรงฟันที่นิยม ถู ไปมาในแนวนอน

10. อุปกรณ์เสริมในการทำความสะอาดช่องปากที่นิยมเท่ากับไหมขัดฟันคือไม้จิ้มฟัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ง่ายและราคาถูก จึงควรมีการพัฒนาการใช้ไม้จิ้มฟันให้ถูกต้องและปลอดภัยต่อเหงือกและฟันต่อไป

11. ครูส่วนใหญ่จะรับรู้ว่ามีโรคฟันผุและเหงือกอักเสบที่เกิดขึ้นกับตนเอง จากข้อมูลนี้ทำให้ทราบว่าครูมีความสนใจสภาพในช่องปากของตนเองเป็นอย่างดีและมีทักษะในการตรวจฟันด้วยตนเอง

12. เมื่อมีปัญหาในช่องปากเกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะไปพบทันตแพทย์ที่สถานบริการทันตกรรมของรัฐโดยให้เหตุผลเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลที่สามารถใช้สวัสดิการเบิกจ่ายตรงได้และจะเลือกสถานบริการที่อยู่ใกล้บ้านหรือใกล้ที่ทำงานมากกว่าการพิจารณาเลือกที่ชื่อเสียงของสถานบริการหรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน

13. เมื่อใช้แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความรู้ทางทันตสุขภาพพบว่า ระดับความรู้อยู่ในเกณฑ์ปานกลางคือได้คะแนนเฉลี่ย 4 คะแนนจากคะแนนเต็ม 8 คะแนนซึ่งอาจจะเกิดจากการให้เลือกเฉพาะคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ในขณะที่หลายตัวเลือกรับมีความถูกต้องในระดับที่ใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาความรู้ในประเด็นต่างๆพบว่าส่วนใหญ่จะตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 50 ในหลายประเด็นยกเว้นความรู้เรื่องลักษณะของโรคฟันผุในระยะเริ่มต้น, อาการของโรคเมื่อลุกลามลงไปยังชั้นเนื้อฟันและสาเหตุหลักของการเกิดโรคฟันผุ

14. เมื่อพิจารณาประเด็นความรู้เรื่องวิธีการแปรงฟันที่ถูกวิธี พฤติกรรมการแปรงฟันที่ถูกต้อง และการสาธิตการแปรงฟันแล้วพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันตามหลักของ Bloom กล่าวคือครุมีความรู้เรื่องการแปรงฟันที่ถูกวิธีประมาณร้อยละ 24 สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการแปรงฟันที่ถูกต้องประมาณร้อยละ 58 แต่สามารถสาธิตการแปรงฟันในชีวิตประจำวันที่ถูกวิธีเพียงประมาณร้อยละ 15 ซึ่งอาจจะเกิดจากลักษณะของแบบสอบถามที่ไม่ชัดเจนหรือมีการสอบถามในประเด็นนี้หลายครั้ง ทำให้เกิดการสับสนขึ้น จากการค้นพบนี้จึงมีข้อเสนอแนะว่าในการศึกษาต่อไปควรใช้วิธีการสัมภาษณ์แทนการให้ตอบแบบสอบถาม

15. เมื่อใช้แบบสอบถามเพื่อวัดระดับทัศนคติทางทันตสุขภาพพบว่า ครุมีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ดี คือได้คะแนนเฉลี่ย ประมาณ 7 คะแนนจากคะแนนเต็ม 11 คะแนน และส่วนใหญ่แล้วมีทัศนคติที่ถูกต้องในหลายประเด็น ยกเว้น ทัศนคติเกี่ยวกับการถอนฟันแล้วทำให้ประสาทเสียและผลของการขูดหินปูนบ่อยๆแล้วจะทำให้ฟันบางลง ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องและไม่ทราบหรือไม่แน่ใจถึงการเกิดหรือไม่เกิดผลแทรกซ้อนนั้น ซึ่งในประเด็นนี้ทันตบุคลากรควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ต่อไป

11. การนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการสำรวจพบว่า ครุมีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีแต่การปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพช่องปากยังไม่ถูกต้อง เหมาะสม จึงส่งผลให้เกิดสภาวะโรคฟันผุ และ ฟันผุลึกจนถึงระดับที่ต้องถอนออกไปมาก จึงเสนอแนะดังต่อไปนี้

- ควรมีการอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติตนในการแปรงฟันที่ถูกวิธีแก่ข้าราชการครู โรงเรียนวารินชำราบ
- จัดตั้งคลินิกทันตกรรมเพื่อการส่งเสริมทันตสุขภาพที่เน้นการดูแลป้องกัน โรคในช่องปากด้วยตนเอง

13. ความยุ่งยากในการดำเนินงาน

1) ครุจะมีความสนใจในสุขภาพช่องปากของตนเองอย่างมาก ส่วนใหญ่จะซักถามและใช้เวลานานในการตรวจแต่ละคน

2) เนื่องจากครุจะรอตรวจกันหลายคนทำให้เกิดเสียงดังและส่งผลกระทบต่อสื่อสาร ระหว่างผู้ตรวจและผู้บันทึกข้อมูล

14.ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

- 1) ควรแนะนำให้ครูเข้ารับการควบคุมแผ่นคราบจุลินทรีย์โดยการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟัน
- 2) การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเกิดโรค เช่น พฤติกรรมการแปรงฟันแต่ละวิธี มีผลต่อการเกิดโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบอย่างไร การสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคเหงือกอักเสบในกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ เป็นต้น
- 3) ควรศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างกับหน่วยงานอื่นเพื่อวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัจจัยอื่นๆเช่น อาชีพจะมีผลต่อการเกิดโรคในช่องปากหรือไม่

15.กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรมทันตสุขภาพและสภาวะในช่องปากของข้าราชการครูโรงเรียนวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ทีมงานตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ ซึ่งได้ช่วยเตรียมกลุ่มประชากรและสถานที่ อีกทั้งคุณธรรณีวรรณ ไชยรักษ์ที่ได้ช่วยในการจัดทำหน้าปกคู่มือ และผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน

16.บรรณานุกรม

- วิชัย ตันทุลกนกรัษต์ ,บัญชา ตั้งสกุล.การสำรวจทันตสุขภาพ เขต 5 ครั้งที่ 2 , 2535:1-50
- ตติยา สารธิดา.บทสรุปและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี, 2547:1-37
- โสภา ชื่นชูจิตต์.พฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสาธิตวิชาการ ของศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 3 ชลบุรี, 2541: 1-61
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์.พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลง ในเอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษา หน่วยที่ 3 พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2527: 115

17.ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ได้ผลการศึกษาพฤติกรรมทันตสุขภาพและภาวะในช่องปากของข้าราชการครู โรงเรียนวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- ความรู้ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรมและสภาวะทันตสุขภาพของข้าราชการครู โรงเรียนวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีการพัฒนาที่เหมาะสม
- มีผลการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรมและสภาวะทันตสุขภาพของข้าราชการครู โรงเรียนวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

(ลงชื่อ).....

(นายจ่านงค์ ประเสริฐสังวาลย์)

ผู้เสนอแนวคิด

วันที่ 19 มิถุนายน 2551